

Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás

Vyšlo: 22. 9. 2016

Číslo: Ročník 26 (2016), Číslo 3

Sekce: Zaujalo nás

Název článku: „Domluví se rukama nohama!“

Autor: Kateřina Jandlová

Zdroj: <http://www.svkhk.cz/Pro-knihovny/Zpravodaj-U-nas/Clanek.aspx?id=20160317>

„Domluví se rukama nohama!“

Kateřina Jandlová

Dobře, tak nohama ne, ale rukama skoro ano. Co si vůbec představíte, když se řekne „znakovka“? Já boží tajnou řeč! Vždycky jsem při mluvení hodně máchala rukama a představa, že by mi někdo rozuměl jen díky těm rukám, no skoro sci-fi...

A světe, div se, ve třiceti se moje dětské přání stalo realitou! Tedy. Nechci tvrdit, že se můžu vrhnout mezi neslyšící a v pohodě s nimi kecat o životě. To ani zdaleka! Ale když překonám prvotní nervózní koktání (prostě se mi klepou ruce), tak jsem schopná dobrat se k tomu, co potřebuju. Samozřejmě, nejlíp se mi komunikuje se dvěma lektorkami z Pevnosti,^[1] které nás český znakový jazyk učí.

A koho nás? No, to bylo tak. Pracuji v Knihovně města Hradce Králové. Velká knihovna, velká čtenářská základna. A nesmím zapomenout ani na to, že Hradec je sídlem několika škol pro neslyšící.^[2] Bylo tedy nabíledni, že se dočkáme vzájemné interakce. Proto vedení knihovny zajistilo pro zaměstnance kurz českého znakového jazyka (ČZJ). Celkem nás začalo studovat jedenáct. Každý pátek dvouhodinovka od osmi do deseti. První hodinu jsme měli v květnu 2015. První modul jsme zakončili v květnu 2016. A jedeme dál druhým modulem.

Muž, žena, dítě, syn, dcera, otec, matka, babička, dědeček... Červená, bílá, modrá, fialová, zelená... Dřevo, papír, kůže, kov, plast... Můžu, nemůžu, musím, nesmím, umím, neumím, chci, nechci, souhlasím, nesouhlasím... Fotbal, plavání, bruslení, volejbal... Číst, psát, počítat, jíst, řídit, běhat... Leden, únor, březen, duben... Pondělí, úterý, středa... Dvě hodiny odpoledne, tři ráno, poledne, půlnoc... Bydlím ve vesnici mezi Hradcem a Prahou, do práce jezdím každý den autem asi půl hodiny. Pracuju od osmi do půl páté. Po práci jedu nakoupit jídlo a domů se vracím kolem půl sedmé. Mám malého psa a ráda chodím na výlety. Už chci léto, protože nemám ráda zimu.

Je to jen začátek. Našla jsem jediný cizí jazyk (protože tím ČZJ neoddiskutovatelně je), který mi jde a baví mě.

Dosud jsem neměla možnost mimo výuku mluvit s někým neslyšícím. Zatím jsem znakovala pouze při příležitosti závěrečné zkoušky z ČZJ. Byla jsem velmi nervózní a bylo obtížné dostat ze sebe, že jsem z knihovny, jdu na zkoušku a ztratila jsem se... Ale podařilo se. Samotná zkouška byla přece jen o trochu obtížnější. Už při výuce jsme viděli spoustu videí. Aktéři se střídali, celkem jich bylo asi pět. Časem jsme si zvykli na jejich styl znakování. A samozřejmě při zkoušce byl na videu úplně jiný mlučí. Ale měla jsem za sebou cvičný test, který jsem zvládla, takže jsem věděla, co mě čeká. Test s videem spočíval v doplňování informací do pětistránkového formuláře. Ztratila jsem jen dva body! (No, možná čtyři, přesně si to nepamatuju, ale níž nejdu!) Po takovém vzpružení jsem si vytáhla téma k ústní části zkoušky. Můj program na týden/den/dnešek. Dostala jsem papír a tužku a měla jsem si udělat přípravu. Bylo to jako u maturity, dostala jsem deset minut. Nejdřív se mi nechtělo moc psát a přišlo mi to zbytečné. Nakonec jsem si ale řekla, že mi to alespoň utřídí myšlenky, a dala jsem se do práce. Příprava byla docela obsáhlá, teď ještě to všechno říct. Když se zkušební komise vrátila, dala jsem se do vyprávění. Moc mne nepřerušovali. Ještě pár doplňujících otázek, já odpovídala a pak jsme si už jen povídali. Vlastně to bylo fajn dopoledne. Komise se odešla poradit. Byla jsem se svým výkonem spokojená. To se mi u zkoušek nestává. Přesto jsem byla nervózní. Jak to viděla komise? Vnímala to stejně jako já! Zkoušku jsem udělala s minimální bodovou ztrátou! První modul za mnou. Šest zbývá. A jdu do nich, protože mě „znakovka“ opravdu baví.

Na závěr ještě odkazy na online slovníky českého znakového jazyka: <https://www.spreadthesign.com/cz/>, <http://ruce.cz/slovník> a zajímavý slovníkový projekt: <http://www.dictio.info>.

Problematiku přístupnosti knihoven a jejich služeb pro osoby se specifickými potřebami řeší metodická příručka Rovný přístup - Standard Handicap Friendly.^[3] Knihovna města Hradce Králové chce být knihovnou přívětivou a pro všechny uživatele bezbariérovou. Budova je přístupná pro osoby s tělesným postižením, pro osoby za

zrakovým postižením má již knihovna požádáno o certifikaci. Výuka českého znakového jazyka pro zaměstnance je dalším logickým krokem a otevřením prostoru pro další skupinu znevýhodněných uživatelů.

Kontakt na autorku: jandlova@knihovnahk.cz

[1] České centrum znakového jazyka: <http://www.pevnost.com/>.

[2] Informace o hradeckých školách pro neslyšící jsou k dispozici na: <http://neslhc.com/>.

[3] Příručka je dostupná v plném znění na: http://ipk.nkp.cz/docs/Rovny_pristup.pdf.

© 2000-2010 Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové · pujcovna@svkhk.cz · knihovna@svkhk.cz